บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

ปัจจุบันปัญหาองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติกลายเป็นปัญหาในระดับนานาชาติที่ประเทศต่างๆทั่วโลกกำลังเผชิญอยู่ ซึ่งเป็นที่ตระหนักว่าในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาตินั้น ไม่มีประเทศใดในโลกที่สามารถต่อสู้กับปัญหาดังกล่าวได้โดยลำพังประเทศเดียว ไม่ว่าจะเป็นประเทศมหาอำนาจหรือประเทศเล็กๆก็ต่างตกเป็นเหยื่อขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติด้วยกันทั้งสิ้น ดังนั้นความร่วมมือกันระหว่างประเทศต่างๆในโลกเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเป็นกุญแจไขไปสู่ความสำเร็จในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ในการนี้ประเทศต่างๆจำเป็นจะต้องมีเครื่องมือที่จะใช้ในการต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่เป็นแนวปฏิบัติเดียวกันโดยเฉพาะ ด้วยเหตุนี้องค์การสหประชาชาติจึงได้จัดทำอนุสัญญาต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติขึ้นโดยมุ่งให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศต่างๆทั่วโลกในการป้องกันและต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

บทบัญญัติของอนุสัญญาฯประกอบไปด้วยมาตรการทางกฎหมายต่างๆที่ถูกคัดสรรกลั่นกรองโดยคณะกรรมาธิการยกร่างอนุสัญญาฯมาเป็นอย่างดีว่ามีความเหมาะสมที่จะใช้ป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมาตรการห้ามประกอบอาชีพผู้บริหารนิติบุคคลก็เป็นหนึ่งในมาตรการที่บัญญัติอยู่ในอนุสัญญาฯ โดยอยู่ในส่วนของมาตรการป้องกันที่บัญญัติขึ้นมาเพื่อป้องกันการใช้นิติบุคคลเป็นเครื่องมือประกอบอาชญากรรมโดยองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติโดยเฉพาะ เนื่องจากในสถานการณ์ปัจจุบันการประกอบอาชญากรรมโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่การงานที่สุจริตเป็นเครื่องมือมีจำนวนสูงขึ้นมาก โดยองค์กรอาชญากรรมก็ได้อาศัยวิธีการดังกล่าวในการเข้าครอบงำแทรกแซงนิติบุคคลต่างๆในประเทศ หากกระทำสำเร็จก็จะใช้นิติบุคคลเหล่านั้นเป็นเครื่องมือในการดำเนินกิจกรรมผิดกฎหมายขององค์กรไม่ว่าจะใช้สร้างโอกาสในการประกอบอาชญากรรม หรือใช้ปกปิดซ่อนเร้นกิจกรรมผิดกฎหมายต่างๆขององค์กร ซึ่งอาชญากรรมประเภทนี้เป็นลักษณะของอาชญากรรมห้างหุ้นส่วน (Corporate Crime) กล่าวคือเป็นกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิด ซึ่งถือเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจสำคัญประเภทหนึ่งที่สามารถก่อให้เกิดความเสียหายรุนแรงแก่ประเทศที่ตกเป็นเหยื่อ โดยเฉพาะผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ เนื่องจากอาชญากรรมที่อาศัยนิติบุคคลเป็นเครื่องมือนี้ส่วนมากจะใช้เพื่อประกอบอาชญากรรมทางการเงิน ทั้งยักยอก ฉ้อโกง ฟอกเงิน ซึ่งก่อให้เกิดความปั่นป่วนและความไม่มีเสถียรภาพแก่ระบบเศรษฐกิจของประเทศ ความน่าเชื่อถือทางการเงินของ

ประเทศที่ได้รับจากต่างชาติจะลดน้อยลง นักลงทุนต่างชาติไม่กล้าที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศ ซึ่งหากปล่อยให้สถานการณ์ยังคงดำเนินต่อไปเช่นนี้เมื่อถึงจุดๆหนึ่งอาจส่งผลให้เกิดสภาวะวิกฤตทางการเงินขึ้นได้ และเมื่อถึงตอนนั้นจะก่อให้เกิดผลกระทบประการอื่นตามมาอีกมากมาย ทั้งปัญหาสังคม ปัญหาอาชญากรรรมอื่นๆ และที่สำคัญที่สุดคือ ผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศเพราะหากรัฐมีเศรษฐกิจที่ไม่มั่นคงแล้วความมั่นคงโดยรวมของรัฐนั้นอาจสั่นคลอนตามไปด้วยเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ทำให้คณะกรรมาธิการยกร่างอนุสัญญาฯบัญญัติมาตรการห้ามประกอบอาชีพผู้บริหารนิติบุคคลตามข้อ 31 (2) (d) (ii) นี้ขึ้นมา

นิติวิธีของมาตรการห้ามกระทำการเป็นผู้บริหารนิติบุคคลตามอนุสัญญาฯได้แก่ การอาศัยคำสั่งศาลหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องสั่งห้ามมิให้บุคคลที่ถูกศาลพิพากษาว่าได้กระทำความผิดในฐานความผิดที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาฯกระทำการหรือทำงานเป็นผู้บริหารของนิติบุคคล โดยมีกำหนดระยะเวลาในการห้ามที่เหมาะสม ซึ่งเหตุที่ห้ามไปที่ตำแหน่งผู้บริหารของนิติบุคคลโดยเฉพาะนั้น เนื่องจากการที่จะเข้าควบคุมหรือบงการนิติบุคคลต่างๆได้นั้น จำเป็นที่จะต้องอาศัยบุคคลที่มีอำนาจมากเพียงพอในการกำหนดนโยบายหรือแนวทางการดำเนินกิจการของนิติบุคคลนั้นได้อันได้แก่ บรรดาบุคคลในระดับผู้บริหารของนิติบุคคลนั่นเอง ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของนิติบุคคล มีอำนาจในการตัดสินใจ สั่งการ วางแผน ตลอดจนจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติตามแนวทางที่ตนเห็นสมควร หากองค์กรอาชญากรรมสามารถชักจูงบุคคลในระดับผู้บริหารเข้ามาเป็นพวกก็จะส่งผลให้นิติบุคคลนั้นตกเป็นเครื่องมือขององค์กรไปโดยปริยาย อนุสัญญาฯจึงป้องกันการใช้นิติบุคคลเป็นเครื่องมือกระทำความผิดขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติด้วยการตัดโอกาสที่องค์กรอาชญากรรมจะเข้ามายุ่งเกี่ยวกับตำแหน่งผู้บริหารของนิติบุคคลได้ โดยหากมีการตรวจสอบพบว่าบุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารหรือกำลังจะเข้ามาดำรงตำแหน่งผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีประวัติพัวพันกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ โดยเคยถูกศาลตัดสินว่ามีความผิดฐานเข้าร่วมกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ความผิดฐานคอรัปชั่น ความผิดฐานฟอกเงิน ความผิดฐานขัดขวางกระบวนการยุติธรรม หรือความผิดอุกฉกรรจ์ที่มีโทษจำคุกขั้นต่ำ 4 ปี แล้ว บุคคลดังกล่าวจะถูกถอดถอนสิทธิหรือตกเป็นผู้ขาดคุณสมบัติที่จะทำงานในตำแหน่งผู้บริหารของนิติบุคคลทันทีไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารในระดับใดก็ตาม ทั้งประธานบริษัท รองประธานบริษัท ที่ปรึกษากรรมการผู้จัดการ กรรมการ ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ หัวหน้าฝ่าย ฯลฯ ซึ่งจะทำให้สมาชิกขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติไม่สามารถสอดแทรกเข้ามาทำงานอยู่ภายในนิติบุคคลต่างๆได้

มาตรการห้ามประกอบอาชีพผู้บริหารนิติบุคคลนี้เป็นมาตรการเชิงป้องกันหรือเชิงรับ อันเป็นมาตรการแนวทางใหม่ที่ถูกนำมาใช้ในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติมากขึ้นในระยะหลัง เนื่องจากลำพังมาตรการเชิงรุกที่เน้นแต่การลงโทษผู้กระทำความผิดเพียงอย่างเดียวนั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหาองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติได้ดีเท่าที่ควร เนื่องจากผลประโยชน์ที่ได้จากการธุรกิจผิดกฎหมายขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาตินั้นมีจำนวนมหาศาล ผู้

กระทำผิดจึงรู้สึกว่าเป็นการคุ้มค่าที่จะเสี่ยงต่อการถูกจับกุม ดำเนินคดีและลงโทษตามกฎหมาย ทำให้มาตรการเชิงรุกไม่มีความศักดิ์สิทธิ์และไม่ก่อให้เกิดความหวาดเกรงจากเหล่าอาชญากรข้ามชาติทั้งหลายแต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้การนำมาตรการเชิงรับหรือเชิงป้องกันมาใช้ร่วมกับมาตรการเชิงรุกในการต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติจึงได้รับความสนใจจากนานาประเทศ โดยมาตรการเชิงรับนี้จะเน้นไปที่การป้องกันอาชญากรรมโดยการตัดโอกาสที่จะกระทำความผิดขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ตลอดจนมุ่งที่จะจัดการกับแหล่งเงินทุนและสมาชิกขององค์กรซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำรงอยู่ขององค์กรอาชญากรรม หากองค์กรอาชญากรรมไม่สามารถนำเงินทุนขึ้นมาใช้ได้ก็จะไม่มีเงินที่จะนำไปใช้หล่อเลี้ยงธุรกิจหรือกิจกรรมผิดกฎหมายต่างๆขององค์กร ส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรต้องหยุดชะงักลง หรือการตัดโอกาสในการประกอบอาชญากรรมขององค์กรอาชญากรรมด้วยการจัดการกับบรรดาสมาชิกขององค์กรมิให้มีโอกาสกระทำความผิดได้ก็จะทำให้องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติไม่สามารถดำเนินกิจกรรมผิดกฎหมายต่อไปได้เช่นกัน มาตรการเชิงป้องกันรวมทั้งมาตรการห้ามกระทำการเป็นผู้บริหารนิติบุคคลตามข้อ 31 จึงเป็นมาตรการที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้บังคับกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติอันเป็นมาตรการที่สามารถบรรเทาความเสียหายจากการใช้นิติบุคคลเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชญากรรมได้ในระดับหนึ่ง

นอกจากนี้อนุสัญญาฯยังได้กำหนดมาตรการที่จะนำมาใช้เสริมให้มาตรการห้ามประกอบอาชีพผู้บริหารนิติบุคคลสามารถใช้ได้ผลในทางปฏิบัติมากขึ้น กล่าวคือ ในการที่ศาลหรือหน่วยงานใดๆจะมีคำสั่งตัดสิทธิการเป็นผู้บริหารนิติบุคคลของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ศาลหรือหน่วยงานดังกล่าวจำเป็นที่จะต้องมีข้อมูลประวัติของบุคคลผู้นั้นเพื่อนำมาประกอบการใช้ดุลพินิจ ซึ่งหากไม่มีข้อมูลที่เพียงพอก็ไม่อาจมีคำสั่งตัดสิทธิการเป็นผู้บริหารของบุคคลผู้นั้นได้ หรืออาจมีการใช้ดุลพินิจไม่ถูกต้องเพียงพออันจะก่อให้เกิดความไม่ยุติธรรมขึ้นได้ อนุสัญญาฯจึงได้กำหนดให้ประเทศภาคีของอนุสัญญาฯจัดทำข้อมูลประวัติอาชญากรของบุคคลที่ถูกศาลพิพากษาว่ามีความผิดตามอนุสัญญาฯทุกคน รวมทั้งให้จัดทำข้อมูลของนิติบุคคลต่างๆประกอบไปด้วยประวัติของบรรดาผู้ก่อตั้ง ผู้จัดการ ผู้ให้เงินทุน ของนิติบุคคลนั้นๆ เพื่อป้องกันมิให้สมาชิกขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเล็ดรอดเข้ามากระทำความผิดโดยอาศัยนิติบุคคลเป็นเครื่องมือได้ นอกจากนี้อนุสัญญาฯยังได้กำหนดให้ประเทศภาคีต่างๆทำการแลกเปลี่ยนข้อมูลประวัติดังกล่าวข้างต้นซึ่งกันและกันเพื่อป้องกันมิให้บุคคลที่ขาดคุณสมบัติในการทำงานเป็นผู้บริหารนิติบุคคลหลบหนีไปกระทำความผิดในประเทศอื่น มาตรการเหล่านี้จะช่วยเสริมให้การห้ามประกอบอาชีพผู้บริหารนิติบุคคลมีความสมบูรณ์มากขึ้น

การนำมาตรการห้ามประกอบอาชีพผู้บริหารนิติบุคคลมาใช้ในประเทศไทยถือว่าเป็นความคิดที่ดีในการป้องกันการใช้นิติบุคคลเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด เนื่องจากในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยก็ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากอาชญากรรมที่อาศัยนิติบุคคลเป็นเครื่องมือนี้เช่นเดียวกัน โดยอุทาหรณ์สำคัญที่สร้างความเสียหายอย่างรุนแรงแก่เศรษฐกิจของ

ประเทศไทยและยังคงส่งผลกระทบมาจนถึงปัจจุบันได้แก่ คดีของนายราเกซ สักเสนา และคดีของนายปิ่น จักกะพาก ที่ต่างก็เป็นผู้บริหารของนิติบุคคลและได้อาศัยหน้าที่การงานของตนแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบให้แก่ตนเอง และเมื่อความแตกต่างก็หลบหนีไปพำนักอยู่ในต่างประเทศเป็นคนร้ายข้ามชาติอยู่จนถึงขณะนี้ คดีทั้งสองนี้สร้างความเสียหายให้แก่เศรษฐกิจของประเทศไทยคิดเป็นจำนวนเงินรวมกันนับแสนล้านบาทได้ ก่อให้เกิดความสั่นคลอนต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยในระยะยาว บริษัทและกิจการจำนวนมากต้องปิดกิจการลง ประชาชนมากมายต้องถูกให้ออกจากงานทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมามากมาย ซึ่งหากประเทศไทยมีมาตรการทางกฎหมายที่รัดกุมพอในการป้องกันการใช้นิติบุคคลเป็นเครื่องมือประกอบอาชญากรรมก็จะไม่เกิดกรณีทั้งสองนี้ขึ้น เพราะเมื่อตรวจสอบประวัติของทั้งนายราเกซ และนายปิ่น แล้วปรากฏว่าต่างเป็นผู้ที่มีประวัติการทำงานที่ไม่สุจริต และเคยกระทำความผิดอาญาโดยอาศัยโอกาสในการประกอบวิชาชีพของตนมาหลายคดีแล้วทั้งในการทำงานในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยเฉพาะนายราเกซนั้นก็ตกเป็นผู้ต้องหาในความผิดฐานยักยอกในประเทศฮ่องกงและได้หลบหนีมาในประเทศไทย จนมีโอกาสได้เข้าไปทำงานในตำแหน่งที่ปรึกษาของธนาคารกรงเทพพาณิชย์การ แต่เนื่องจากประเทศไทยไม่มีมาตรการทางกฎหมายเฉพาะที่จะใช้ตรวจสอบประวัติของบุคคลที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งผู้บริหารนิติบุคคลจึงทำให้เกิดกรณีอุทธาหรณ์ทั้งสองคดีนี้ขึ้น และในอนาคตก็อาจเกิดคดีในลักษณะเดียวกันนี้ขึ้นอีก โดยอาจรุนแรงกว่าคดีทั้งสองที่กล่าวมาก็เป็นได้ ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยจำเป็นต้องมีเครื่องมือที่จะนำมาใช้ต่อสู้กับการใช้นิติบุคคลเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชญากรรม ซึ่งมาตรการห้ามประกอบอาชีพผู้บริหารนิติบุคคลรวมทั้งมาตรการเสริมตามข้อ 31 เป็นทางออกที่ดีในการแก้ปัญหานี้

การอนุวัตรการมาตรการห้ามประกอบอาชีพผู้บริหารนิติบุคคลให้เป็นกฎหมายภายในของประเทศไทยไม่เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ ถึงแม้ว่าจะส่งผลให้เสรีภาพในการประกอบอาชีพซึ่งเป็นสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่ได้รับการรับรองอย่างเป็นสากลของบุคคลที่จะถูกบังคับใช้มาตรการต้องถูกริดรอนหรือจำกัด เนื่องจากในประเทศไทยมีบทบัญญัติกฎหมายที่ให้อำนาจในการจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพของประชาชนได้ บทบัญญัติดังกล่าวได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 50 ที่แม้จะเป็นบทบัญญัติที่ให้การรับรองเสรีภาพในการประกอบอาชีพหรือกิจการของประชาชนชาวไทย แต่ก็ได้กำหนดเงื่อนไขกรณีที่จะจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพได้ ซึ่งปัญหาองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติถือเป็นกรณีที่เข้าข้อยกเว้นที่จะจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพได้ เนื่องจากอาชญากรรมข้ามชาติเป็นปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงและเศรษฐกิจของประเทศ รวมไปถึงขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ดังนั้นมาตรการห้ามประกอบอาชีพผู้บริหารนิติบุคคลตามอนุสัญญาฯที่มีวัตถุประสงค์ในการรักษาความมั่นคงและความสงบสุขของประเทศ และเพื่อบรรเทาความเสียหายที่เกิดจากการ

คุกคามขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ จึงเป็นบทบัญญัติกฎหมายที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด

ในประเด็นเรื่องสิทธิมนุษยชนการจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพในกรณีของอนุสัญญาฯข้อ 31 นี้ไม่ถือว่าเป็นการกระทำที่รุนแรงเกินกว่าเหตุหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนมากจนเกินไป เพราะเมื่อพิจารณาให้ดีแล้วเฉพาะแต่บุคคลที่เป็นภัยต่อสังคมเท่านั้นที่อาจถูกบังคับใช้มาตรการนี้ หากเป็นบุคคลธรรมดาทั่วไปที่ประกอบอาชีพด้วยความสุจริต ไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับอาชญากรรม สิทธิเสรีภาพของเขาย่อมได้รับความคุ้มครองอย่างเต็มเปี่ยมเสมอ แต่เมื่อบุคคลใดมีแนวโน้มที่จะเป็นภัยอันตรายแก่สังคม โดยประกอบอาชีพหรือใช้โอกาสจากการประกอบอาชีพที่สร้างความเสียหายให้แก่สาธารณชน บุคคลผู้นั้นจำเป็นที่จะต้องเสียสละการมีและใช้เสรีภาพของตนเพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบสุขของส่วนรวม นอกจากนี้บุคคลดังกล่าวมิได้ถูกห้ามมิให้ประกอบอาชีพทุกอาชีพ หากแต่ห้ามทำงานเฉพาะอาชีพที่ศาลสั่งห้ามไว้เท่านั้น ส่วนอาชีพอื่นนอกเหนือจากที่ศาลสั่งห้ามบุคคลดังกล่าวก็ยังคงกระทำได้อยู่ตามปกติ มาตรการห้ามประกอบอาชีพผู้บริหารนิติบุคคลจึงเป็นมาตรการที่ผสมผสานหลักนิติธรรมและการควบคุมอาชญากรรมเข้ากันได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งเมื่อเปรียบเทียบผลของการที่มีกับไม่มีมาตรการนี้ จะเห็นความแตกต่างได้อย่างชัดเจนว่าการมีมาตรการดังกล่าวอยู่ในกฎหมายไทยย่อมเป็นสิ่งที่ดีกว่า เพราะจากบทเรียนของประเทศไทยในอดีตที่ผ่านมา การที่เศรษฐกิจของประเทศไทยต้องถูกกระทบกระเทือนจนสั่นคลอนก็เกิดจากการที่ไม่มีมาตรการดังกล่าวอยู่ในกฎหมายไทยนั่นเอง

ในการนำมาตรการห้ามประกอบอาชีพผู้บริหารนี้มาบัญญัติไว้ในกฎหมายไทย ควรที่จะแยกบัญญัติไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติโดยเฉพาะ ไม่ควรที่จะนำไปบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา เพราะถึงแม้ว่ามาตรการดังกล่าวจะมีเนื้อหาใกล้เคียงกับวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 50 แต่ประมวลกฎหมายอาญานั้นเหมาะสมที่จะใช้บังคับกับอาชญากรรมที่กระทำโดยปัจเจกบุคคลมากกว่าอาชญากรรมในรูปแบบขององค์กร อีกทั้งหากทำการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาโดยบัญญัติมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเพิ่มเติมเข้าไป ก็จะทำให้มาตรการต่างๆตามอนุสัญญาฯถูกบัญญัติกระจัดกระจายกันอยู่ไม่เป็นหมวดหมู่ และเกิดความไม่สะดวกในการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจบังคับใช้กฎหมายจะนำมาตรการเหล่านี้ไปใช้ ดังนั้นประเทศไทยจึงควรนำมาตรการห้ามประกอบอาชีพผู้บริหารนิติบุคคลนี้ไปบัญญัติอยู่รวมกับบทบัญญัติอื่นๆของอนุสัญญาฯ โดยทำการยกร่างกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติโดยเฉพาะขึ้นมาใหม่ทั้งฉบับ อันได้แก่ “ร่างพระราชบัญญัติต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ.....” และนำมามาตรการห้ามประกอบอาชีพผู้บริหารนิติบุคคลรวมทั้งมาตรการเสริมตามข้อ 31 มาบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งน่าจะทำให้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติมีความเป็นเอกภาพมากกว่า

มาตรการห้ามประกอบอาชีพผู้บริหารนิติบุคคลตามข้อ 31 นี้เมื่อนำมาบัญญัติไว้ในกฎหมายไทยอาจจะต้องมีการปรับปรุง แก้ไขเพิ่ม เนื้อหาบางส่วนให้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมของประเทศไทย และเพื่อเตรียมพร้อมที่จะรับมืออาชญากรรมประเภทใหม่ๆที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต โดยเนื้อหาที่สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประการแรกได้แก่ ในส่วนของอาชีพที่กฎหมายประสงค์จำกัด กล่าวคือ อนุสัญญาฯมุ่งที่จะห้ามไปยังอาชีพผู้บริหารนิติบุคคลเท่านั้น ซึ่งสมควรที่จะบัญญัติไว้กว้างๆมากกว่าเช่นเดียวกับการห้ามประกอบอาชีพบางอย่างตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 50 เนื่องจากในอนาคตองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติอาจคิดค้นรูปแบบการประกอบอาชญากรรมโดยอาศัยอาชีพอื่นขึ้นมาใหม่ก็เป็นได้ ดังจะเห็นได้จากการที่ในปัจจุบันเกิดอาชีพใหม่ๆขึ้นอยู่เสมอ การบัญญัติกฎหมายไว้กว้างๆจึงเป็นการเตรียมการที่จะรับมือกับอาชญากรรมรูปแบบใหม่ๆที่อาจเกิดขึ้น อันเป็นการป้องกันมิให้เกิดช่องว่างของกฎหมายขึ้นในอนาคต ประการที่สองเรื่องการเชิดบุคคลอื่นขึ้นกระทำการแทน ทั้งนี้ควรมีการเพิ่มเติมบทบัญญัติของอนุสัญญาฯให้ครอบคลุมถึงกรณีที่บุคคลที่ถูกศาลสั่งห้ามประกอบอาชีพตามอนุสัญญาฯมอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ของตนแทนโดยตนเองเป็นผู้บงการอยู่เบื้องหลัง เพื่อป้องกันมิให้บุคคลที่ถูกศาลสั่งตัดสิทธิการเป็นผู้บริหารนิติบุคคลหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลด้วยการนำผู้อื่นมาใช้เป็นหุ่นเชิดเพื่อเป็นตัวแทนของตน ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นก็ไม่มีประโยชน์ที่ศาลจะสั่งตัดสิทธิบุคคลผู้นั้นเพราะเท่ากับว่าบุคคลดังกล่าวยังคงปฏิบัติงานในอาชีพนั้นอยู่เช่นเดิมนั่นเอง และประการสุดท้าย ควรเพิ่มเติมบทกำหนดโทษกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล เพราะหากกฎหมายไม่มีบทลงโทษแล้วอาจส่งผลให้กฎหมายดังกล่าวขาดความศักดิ์สิทธิ์ และไม่เป็นที่หวั่นเกรงของเหล่าอาชญากร ทั้งนี้โทษที่กำหนดควรมีทั้งโทษจำคุกและโทษปรับ โดยโทษจำคุกไม่ควรต่ำกว่า 5 ปี ส่วนโทษปรับไม่ควรจะกำหนดจำนวนเงินค่าปรับที่แน่นอนตายตัว หากแต่ควรปรับให้ได้สัดส่วนกับผลประโยชน์ที่ผู้ฝ่าฝืนได้รับจากการประกอบอาชญากรรม ซึ่งเหตุที่ต้องกำหนดโทษให้มีอัตราสูงกว่าความผิดทั่วไปเนื่องจากกิจกรรมผิดกฎหมายขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติสามารถสร้างผลประโยชน์ตอบแทนแก่ผู้กระทำความผิดเป็นจำนวนมหาศาล ซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดใจให้เหล่าอาชญากรปราศจากความหวั่นเกรงกฎหมาย เพราะรู้สึกว่าเป็นการคุ้มค่าที่จะเสี่ยงต่อการถูกลงโทษ ดังนั้นจึงต้องกำหนดโทษในอัตราที่สูงเพื่อให้เหล่าอาชญากรเกิดความเกรงกลัว และไม่กล้าที่จะละเมิดคำสั่งศาล

เมื่อใดที่มาตรการห้ามประกอบอาชีพผู้บริหารนิติบุคคลตามอนุสัญญาฯรวมทั้งมาตรการอื่นๆของอนุสัญญาฯถูกนำมาบัญญัติไว้ในกฎหมายประเทศไทย เมื่อนั้นประเทศไทยก็จะมีกฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่มีความเข้มแข็งและเป็นสากล อันจะทำให้ประเทศไทยสามารถต่อสู้กับบรรดาองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติทั้งหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจะช่วยพัฒนาหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอนาคตอันใกล้นี้

ข้อเสนอแนะ

1. นำมาตรการห้ามประกอบอาชีพผู้บริหารนิติบุคคลและมาตรการเสริมตามมาตรา 31 ของอนุสัญญาฯไปบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ โดยให้ศาลมีอำนาจสั่งห้ามประกอบอาชีพ

2. จัดทำประวัติอาชญากรสำหรับผู้ที่ถูกศาลสั่งห้ามกระทำการเป็นผู้บริหารนิติบุคคล และส่งข้อมูลดังกล่าวไปยังสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัททั่วประเทศ ตลอดจนเปิดเผยข้อมูลของบุคคลดังกล่าวให้ประชาชนรับทราบ

3. กำหนดโทษสำหรับผู้ที่ฝ่าฝืนคำสั่งห้ามของศาลในอัตราที่สูงโดยเฉพาะโทษปรับที่ไม่ควรกำหนดจำนวนเงินค่าปรับที่ตายตัว หากแต่ควรกำหนดเงินค่าปรับตามสัดส่วนของผลประโยชน์ที่ผู้ฝ่าฝืนคำสั่งศาลได้รับจากการประกอบอาชญากรรม

4. กำหนดให้บุคคลที่ถูกศาลสั่งห้ามประกอบกระทำการเป็นผู้บริหารนิติบุคคลเป็นผู้ที่ขาดคุณสมบัติโดยอัตโนมัติด้วยผลของกฎหมายอีกทางหนึ่ง โดยบัญญัติไว้ในกฎหมายอื่นที่ไม่ใช่กฎหมายอาญาโดยตรง เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือในกฎ ระเบียบต่างๆ แต่ทั้งนี้ต้องมีการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมาจัดทำประวัติอาชญากรรม

5. ส่งเสริมความร่วมมือและประสานงานกันระหว่างหน่วยงานราชการต่างๆในประเทศในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับอาชญากรรม

6. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่มีหน้าที่บังคับใช้เกี่ยวกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติของประเทศไทยกับต่างประเทศในการแลกเปลี่ยนข้อมูลประวัติอาชญากรรมของบุคคลที่ถูกศาลสั่งห้ามประกอบอาชีพผู้บริหารนิติบุคคลหรืออาชีพใดก็ตามที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

7. พัฒนาหน่วยงานที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ทั้งในส่วนของตำรวจ และอัยการโดยกำหนดโครงสร้างและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้มีความชัดเจน